

۱۵۶۹۱۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ضوابط طراحی معماری

ویژه آزمون‌های نظام مهندسی

شامل آزمون‌های کلیه رشته‌های طراحی معماری و
ضوابط مقررات شهرسازی و معماری برای معلولین

مهندس سعید رحمانی

ضوابط طراحی معماری ویژه آزمون‌های نظام مهندسی

شامل آموزش کلیه ضوابط طراحی معماری و
ضوابط مقررات شهرسازی و معماری برای معلولین

تألیف:

مهندس سعید رحمانی

www.simayedanesh.ir

Email : simaye.danesh@yahoo.com

Telegram : telegram.me/simayedaneshpub

سرشناسه	:	رحمانی، سعید، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	ضوابط طراحی معماری ویژه آزمون‌های نظام مهندسی / تالیف سعید رحمانی .
مشخصات نشر	:	تهران : سیمای دانش : آذر، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری	:	۱۱۷ ص. : ۲۱ × ۲۸ س.م.
شابک	:	978-600-120-377-0
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	معماری -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	:	Architecture -- Study and teaching (Higher)
موضوع	:	معماری -- طراحی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	:	Architectural design -- Study and teaching (Higher)
موضوع	:	معماری -- آزمون‌ها -- راهنمای مطالعه
موضوع	:	Architecture -- Examinations -- Study guides
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ ر۳ ض ۹/۵۰۷۵۷۸۲
رده بندی دیویی	:	۷۲۰/۲۷۴
شماره ثبت کتاب ملی	:	۴۸۱۷۵۵۶

ضوابط طراحی معماری

ویژه آزمون‌های نظام مهندسی

تألیف:	مهندس سعید رحمانی
ناشر:	انتشارات سیمای دانش
ناشر همکار:	انتشارات آذر
نوبت چاپ:	اول / ۱۳۹۶
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
حروفچینی:	موسسه مهراد
مصفحه‌آرایی:	موسسه مهراد - مجتبی نظر بیگ
طراحی جلد:	موسسه مهراد - محسن مولایی
لیتوگراف:	باختر
چاپخانه:	فرشیوه
صحافی:	روشنک
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۲۰-۳۷۷-۰
قیمت:	۲۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این اثر برای مولف محفوظ است.

انتشارات سیمای دانش: خیابان انقلاب - ابتدای خیابان ۱۲ فروردین

پلاک ۳۱۸ - تلفن: ۶۶۴۶۴۷۷۹

فروشگاه سیمای دانش: ۶۶۴۶۰۵۴۵

انتشارات آذر: ۶۶۴۶۵۸۳۰

کتابفروشی عصر دانش: ۶۶۴۹۳۷۰۱

کتابفروشی پرهام: ۶۶۴۶۸۲۳۵

پیشگفتار

کتاب حاضر برگرفته از مباحث مقررات ملی ساختمان و به طور خاص از مبحث چهارم می باشد و با توجه به اینکه نکات مطرح شده در آزمون غالباً از محتوای مبحث چهارم به عنوان یکی از ضروری ترین مباحث مقررات ملی ساختمان مطرح می گردد بر آن شدم که تاکید بیشتری بر مبحث فوق الذکر داشته باشم.

اهمیت موضوع طراحی معماری و الزام به اینکه هر مهندس معماری که بخواهد در حوزه تخصصی فعالیت نماید بایستی دارای پروانه اشتغال نظام مهندسی در رشته مرتبط بوده و دارا بودن پروانه اشتغال نیز تسلط بر ضوابط و مقررات ملی ساختمان را می طلبد، پس بنا به دلیل فوق سعی شده که به منظور درک صحیح و بهتر از ضوابط با ارائه تصاویر در جهت تکمیل توضیحات اقدام شود.

در این کتاب سعی شده که تمامی ضوابطی را که لازمه قبولی در آزمون طراحی معماری می باشد ارائه گردد، لذا تسلط بر ضوابط شرط اول آمادگی برای آزمون و داشتن تمرین، حل آزمونهای ادوار گذشته، مدیریت زمان آزمون طراحی معماری و سرعت عمل از عوامل موثر و اصلی در قبولی خواهد بود.

لازم به توضیح است که به دلیل اهمیت موضوع، از همکاران و مطالعه کنندگان محترم تقاضا دارم که ضمن ارائه نظرات و پیشنهادها با بنده خود، بنده را در تکمیل این اثر یاری نمایند.

سعید رحمانی

Eng.saiedrahmani2@gmail.com

۱۱	بخش اول - تعاریف
۱۱	گزیده‌ای از تعاریف اولیه
۱۱	تصرف
۱۱	فضاهای مشاع
۱۱	جایگاه امداد رسانی
۱۱	میان طبقه
۱۱	مجرای خارجی نور و هوا
۱۱	کاربری
۱۲	مجتمع مسکونی
۱۲	پلاک
۱۲	عرصه
۱۲	طبقه خروج
۱۲	ستون کوتاه
۱۲	سطح اشغال
۱۲	پیشروی
۱۳	انواع تراکم: (خالص و ناخالص)
۱۵	بخش دوم - راه پله و آسانسور
۱۵	نکات راه پله
۱۵	در صورت الزامی بودن ضوابط معلول
۱۶	اصول و الزامات ترسیم پله
۱۷	ضوابط پنکان‌های داخلی
۱۸	نورگیری و تهویه پله‌ها
۱۹	ضوابط مربوط به دست اندازها و میله‌های دستگرد
۲۰	نکات اساسی راه پله
۲۰	طبقه خروج
۲۰	درب تشخیص
۲۰	استفاده از راه پله‌های ۱۲ تایی
۲۰	آسانسور
۲۰	طبقه اصلی ورودی
۲۱	طول مسیر حرکت
۲۳	مشخصات دیواره‌ها و سقف چاه آسانسور
۲۳	موتورخانه آسانسور
۲۴	چاهک آسانسور
۲۴	درهای طبقات، درها و دریچه‌های اضطراری و بازدید
۲۴	ترکیب راه پله و آسانسور

۲۷	بخش سوم- ضوابط پارکینگ و رمپ
۲۷	تقسیم بندی و الزامات فضای توقفگاه وسایل نقلیه
۲۷	۱- کوچک: حداکثر ۳ خودرو
۲۷	۲- متوسط: ۲۵-۴ خودرو
۲۷	۳- بزرگ: بیش از ۲۵ خودرو
۳۰	ابعاد و مساحت محل های توقف خودرو
۳۴	ضوابط توقفگاههای واقع در زیر زمین
۳۶	رمپ
۳۶	شیب رمپ
۳۶	عرض رمپ
۳۶	ارتفاع
۳۶	سرگیری رمپ
۳۷	نحوه محاسبه رمپ در زمینهای شیب دار
۳۷	مثال: آزمون آبان ۹۳
۳۷	انواع رمپ
۳۷	۱- رمپ مستقیم
۳۸	۲- رمپ ایستگاهی
۳۸	۳- رمپ چرخی
۳۹	الزامات ترسیمی انواع رمپ
۴۱	بخش چهارم- دسته بندی ساختمانها
۴۱	دسته بندی ساختمانها
۴۱	آ- ساختمانهای یک و دو طبقه
۴۲	الزامات مربوط به ساختمانهای یک و دو طبقه
۴۳	ب- ساختمانهای سه و چهار طبقه
۴۴	الزامات مربوط به ساختمانهای سه و چهار طبقه
۴۴	پ- ساختمانهای بیش از چهار طبقه (پنج تا هفت طبقه) یا تا ۲۳ متر ارتفاع
۴۴	الزامات مربوط به ساختمانهای بیش از چهار طبقه (پنج تا هفت طبقه) یا تا ۲۳ متر ارتفاع
۴۴	ت- ساختمانهای بیش از (هفت طبقه) یا تا بیش از ۲۳ متر ارتفاع
۴۵	الزامات مربوط به ساختمانهای بیش از (هفت طبقه) یا تا بیش از ۲۳ متر ارتفاع
۴۵	نحوه محاسبه ارتفاع ساختمان
۴۶	مساحت میان طبقه ها
۴۷	بخش پنجم- الزامات پیش آمدگی های ساختمان
۴۷	الزامات پیش آمدگی های ساختمان
۴۷	۱- پیش آمدگی در معابر عمومی
۴۹	۲- پیش آمدگی در داخل محدوده مالکیت
۵۰	۳- پیش آمدگی های زیر زمین

محدودیت پیش آمدگی‌ها.....	۵۰
بخش ششم - الزامات عمومی فضاهای ساختمان‌ها.....	۵۱
الزامات عمومی فضاهای ساختمان‌ها.....	۵۱
۱- راه‌های دسترسی و خروج قابل قبول.....	۵۱
۲- فضاهای ورودی ساختمان.....	۵۱
۳- راهروها.....	۵۳
نورگیری و تهویه راهروها.....	۵۶
۴- درهای ورودی اصلی.....	۵۶
الزامات درهای تک لنگه اصلی.....	۵۶
الزامات درهای دولنگه اصلی.....	۵۶
۵- ایوان‌ها، بالکن‌ها و سکوهای واقع در مسیر ورود و خروج.....	۵۶
۶- شیب راه‌های عبور پیاده.....	۵۷
۷- دست‌اندازها، نرده‌ها و میله‌های دستگیر.....	۵۸
بخش هفتم - الزامات و مقررات اختصاصی تصرف مسکونی.....	۶۱
الزامات و مقررات اختصاصی تصرف مسکونی.....	۶۱
۱- ورودی.....	۶۱
شرایط ورودی.....	۶۱
فضای بهداشتی و حمام.....	۶۳
نورگیری و تهویه.....	۶۵
اتاق‌های خواب.....	۶۵
الزامات.....	۶۵
نورگیری و تهویه فضاهای اقامت.....	۶۵
مشخصات در اتاق‌های اقامت.....	۶۵
الزامات فضاهای اقامتی واقع در زیر زمین.....	۶۵
آشپزخانه.....	۶۷
انواع فضای آشپزخانه از نظر نحوه‌ی قرارگیری معماری.....	۶۷
۱- آشپزخانه‌ی باز.....	۶۷
۲- آشپزخانه‌ی مستقل.....	۶۷
۳- آشپزخانه‌ی دیواری.....	۶۷
فضای آشپزخانه‌ی مستقل یا باز.....	۶۷
فضای آشپزخانه‌ی دیواری.....	۶۸
اتاق‌ها و فضاهای اقامتی چند منظوره.....	۶۸
بخش هشتم - فضاهای خدمات عمومی.....	۶۹
فضاهای بهداشتی.....	۶۹
حیاط‌ها.....	۶۹
انباری.....	۶۹

۷۰	۱- به صورت ردیفی
۷۰	۲- به صورت دوقلو
۷۱	۳- به صورت متناظر
۷۱	لابی
۷۱	موتورخانه
۷۱	محل بازی کودکان
۷۱	سرایداری
۷۲	استخر
۷۳	بخش نهم - نورگیر (پاسیو)
۷۳	نورگیر (پاسیو)
۷۳	دسته بندی نورگیری ها
۷۳	۱- نورگیر اصلی
۷۳	۲- نورگیر فرعی
۷۳	ابعاد نورگیرها
۷۳	۱- در زمینهای ۲۰۰ متر مربع و بیشتر
۷۳	نورگیر اصلی
۷۳	نورگیر فرعی
۷۴	دسته بندی ابعاد نورگیرها به لحاظ سرویس دهی
۷۴	۱- نورگیر درون واحدی (یک واحد)
۷۴	۲- نورگیر برون واحدی (بین چند واحد)
۷۵	حیاط خلوت
۷۵	تفاوت پاسیو و حیاط خلوت
۷۵	پاسیو
۷۷	حیاط خلوت
۷۸	نحوه نمایش حیاط خلوت و پاسیو در پلان
۷۸	ضرورت استفاده از نورگیر (پاسیو)
۷۸	الزامات ترسیم نورگیر (پاسیو)
۷۸	نمایش پاسیو در پلان شیب بندی
۷۸	۱- مسقف
۷۸	۲- روباز
۷۸	نمایش پاسیوهای مسقف شیبدار در مقطع
۷۹	چگونگی اندازه گذاری پاسیوها در مجاورت با همسایه
۷۹	عمق نورگیری فضا
۸۰	الزامات سازه ای نورگیر
۸۱	تاسیسات در نورگیر
۸۱	گودال باغچه

۸۳	بخش دهم - درز انقطاع
۸۳	درز انقطاع
۸۴	چگونگی اعمال درز انقطاع در موقعیت‌های مختلف
۸۴	نکات درز انقطاع
۸۷	بخش یازدهم - ستون گذاری
۸۷	ستون گذاری
۸۷	الزامات جانمایی تیر و ستونها
۸۹	بخش دوازدهم - جایگاه و مسیر امداد رسانی
۸۹	جایگاه و مسیر امداد رسانی
۹۵	بخش سیزدهم - شیب بندی
۹۵	شیب بندی
۹۵	الزامات ترسیم پلان بام (شیب بندی)
۹۵	نکات حائز اهمیت جهت ترسیم پلان بام
۹۵	منطقه ممنوعه
۹۶	درب خروج خریشته
۹۶	باران گیر
۹۶	الزامات بام‌های شیب‌دار
۹۸	نکات حائز اهمیت جهت ترسیم پلان بام شیب‌دار
۹۹	بخش چهاردهم - ضوابط معلول
۹۹	ضوابط معلول
۹۹	معلول جسمی - حرکتی
۹۹	قابل دسترس
۹۹	واحد مسکونی قابل دسترس
۹۹	ساختمان‌های عمومی
۹۹	ورودی
۱۰۰	راهرو
۱۰۰	بازشوها (در و پنجره)
۱۰۰	راه پله
۱۰۰	سطح شیب‌دار
۱۰۱	آسانسور
۱۰۱	فضاهای بهداشتی
۱۰۲	حالت‌هایی که الزام به رعایت ضوابط معلول را می‌طلبد
۱۰۲	ضوابط مسکن قابل دسترس افراد معلول
۱۰۳	دلیل انتخاب صندلی چرخ‌دار
۱۰۳	معلول دو حالت دارد
۱۰۳	۱- دسترسی
۱۰۳	۲- ضابطه

۱۰۳	جانمایی جک یا بالابر معلول
۱۰۳	چگونگی جانمایی جک معلول
۱۰۵	بخش پانزدهم - سقف کاذب و کانال کولر
۱۰۵	سقف کاذب و کانال کولر
۱۰۵	کانال کولر
۱۰۷	بخش شانزدهم - چک لیست
۱۰۷	چک لیست آزمون طراحی معماری نظام مهندسی
۱۰۷	پلان پارکینگ
۱۰۸	پلان زیر زمین
۱۰۸	پلان همکف
۱۰۸	پلان طبقات
۱۰۹	پلان بام (شیب بندی)
۱۰۹	نما
۱۰۹	مقطع
۱۰۹	سایت پلان
۱۱۰	نمونه حل شده آزمون آبان ۹۳
۱۱۷	منابع